

Kadın Eserleri
Kütüphanesi ve
Bilgi Merkezi
Vakfı

ÖZEL ARŞİVLER KOLEKSİYONU

*Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı- Özel Arşivler Koleksiyonu/Gülsüm Cengiz Özel Arşivi

Gülsüm CENGİZ
(1949)

Yazar, Şair, Editör

GÜLSÜM CENGİZ ARŞİVİ

© Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı. Tüm hakları saklıdır.

ARŞİV ÖZETİ

Arşiv Mekânı	Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı – Özel Arşivler Bölümü / İstanbul Türkiye
Arşivin Yaratıcısı	Gülsüm Cengiz
Arşivin Adı	Gülsüm Cengiz Özel Arşivi
Bağışlama Tarihi	13 Aralık 2016
Arşivin Kapsadığı Dönem	1975-2017
Arşivin Uzunluğu	2,6 metre raf uzunluğu
Arşivin Bağışlanması/Sağlanması	Gülsüm Cengiz, ilk kez 1999'da davet edildiği Kadın Yazarlar Arşivi'ne Tülin Tankut aracılığı ve önerisiyle, özel arşivini bağışlamak üzere, Kütüphane Koordinatörü Hülya Hayatseven ile bağlantı kurarak özel arşivinin ilk bölümünü Aralık 2016'da Vakfa bağışladı.
Gülsüm Cengiz Oto/Biyografisi	Gülsüm Cengiz; şair, yazar. 12.7.1949'da Isparta-Sütçüler'de doğdu. 1966'da İstanbul İlk Öğretmen Okulu'nu bitirdi. 1966'dan 1980'e dek Balıkesir ve İstanbul'da öğretmenlik yaptı; 1980'de mesleğinden ayrılarak yayıncılık alanında çalışmaya başladı. 1981'de Hüseyin Akyüz ile evlendi. 1985'te bir kızı doğdu. 1988'de arkadaşlarıyla Demet Yayınları'nı kurdu ve yönetti. 1994'te Cumhuriyet gazetesinde başladığı köşe yazarlığını Evrensel, Emek ve Yeni Evrensel gazetelerinde sürdürdü; çocuk sayfası hazırladı. 1975 - 1976'da Ruhi Su Dostlar Korosu'nda çalıştı. 1994'te eşinden ayrılarak kızı Aslı Akyüz ile birlikte yaşamaya başladı. 1998'de Emek gazetesindeki bir yazısından dolayı iki yıla mahkûm oldu; cezası ertelendi. İlk şiirleri 1983'te Varlık dergisinde yer aldı. Şiir ve yazıları Varlık, İnsancıl, Evrensel Kültür, Gösteri vb. dergilerde yayımlandı. Toplumcu şiirleriyle ve çocuk ve gençlik kitaplarıyla tanındı; İngilizceden çocuk öykü kitapları ve masalları çevirdi. Çeşitli yayın kuruluşlarında ansiklopedi editörü, Çocuk Yayınları Yönetmeni; Çocuk Dizisi Editörü; çocuk sayfası sorumlusu olarak çalıştı. TRT 1 İstanbul Radyosu'nda, Yaşam Radyo'da, Radyo Cumhuriyet'te, Özgür Radyo'da, TRT 2 televizyonunda program hazırlayıp sundu, metin yazarı ve danışman olarak görev yaptı. Hayat Televizyonu'nda 7 yıl Yaşamda Adım Adım adlı programı hazırlayıp sundu. Morpa Kültür Yayınları'nda Çocuk ve Gençlik Kitapları Editörü, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde 11 yıl öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2 dönem İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Türk Dili Dersi Okutmanlığı yaptı. Edebiyata şiirle girdi.

Yayınlanmış 6 şiir, 4 tiyatro oyunu, 2 antoloji, 100'ün üzerinde çocuk ve gençlik kitabı vardır. Ayşe'nin Günleri adlı ilköğrenlik romanı, 1997'de Almanca'ya çevrilerek "Katzen washt man Nicht" adıyla İsviçre ve Avusturya'da yayınlandı ve Almanya'da da okurlarıyla buluştu. Ayşe'nin Günleri daha sonra Rusça (2010), Arapça (2010), Sırp Hırvatça (2014) ve Arnavutça'ya (2016) çevrilerek yayınlandı. 2000 yılında; 6 çocuk öyküsü, 2004 yılında 4 çocuk öyküsü Almanca'ya çevrilerek Almanya'da Verlag Anadolu tarafından "İki Dilde Kitaplar" dizisinde; Sihirli Ellerin Öyküsü dizisindeki 6 öyküsü de Almanca'ya çevrilerek 2005'te Freie Akademie tarafından Almanya'da Türkçe-Almanca ve CD'li olarak yayınlandı. Silinsin Diye Yeryüzünden Savaş Sözcüğü- So as to Wipe the Word of War From All Over the World (İngilizce-Türkçe), Boğaz'daki Mutlu Çocuk Kuzguncuk (Rusça ve Sırp Hırvatça), Kayıp Sözcükler (Farsça), Suyun Rengi ya da Rengarenk Çiçek Bahçesi (Türkçe- İngilizce), Bir Kedinin Günlüğü (Azerice), Akdeniz'in Rengi- Die Farbe des Mittelmeeres (Almanca-Türkçe), Yasak Sevda Sözcükleri-Lessico Proibito D'amore (İtalyanca) çevrilmiş öteki kitaplarıdır. Şiirleri İngilizce, Almanca, Elence, İbranice, Romence, Azerice, Rusça, Kürtçe, Korece, İtalyanca, Flamanca, Arapça, Farsça ve İspanyolca'ya çevrilerek çeşitli dergi ya da antolojilerde yayınlandı. Şiir, oyun, çocuk-geçlik yazını ve araştırma dallarında, yurt içinden ve dışından (Almanya-Azerbaycan) olmak üzere 11 ödülü vardır: Erikler Çiçek Açıyor- şiir- 1979'da İYG 3. ve Politika Gazetesi Özel Ödülü; Erik Ağacından İsteğimdir -şiir- 1986 Yeni Türkü Yayınları 'İlgiye Değer' Ödülü; Makas Kesmez İğne Dikmez Olmasa Ellerimiz -oyun- 1991 TOBAV ve Çankaya Belediyesi Gençlik Dalı Büyük Ödülü; Kuşlar Kralı Kim Olacak? -öykü- 1990 Sıtkı Dost Çocuk Edebiyatı Ödülü; Bir Kedinin Günlüğü -öykü- 1990 Türkiye Yayıncılar Birliğı Öykü Yarışması; 1995 Truva Şiir Ödülü; Ayşe'nin Günleri -roman- 1997'de Almanya- "Fallt aus dem rahmen") "Sıradışılık" Ödülü; Yaşamın İzindeki Kadınlar -oyun- 2005 Dil Derneğı Kerim Afşar Ödülü; Şaire Mahsati Gencavi Şiir Ödülü, Azerbaycan (2010); Kadınlar İçin Söylenmiştir- Anadolu'da Kadınların Şiirli Tarihi -araştırma ve antoloji- Oğuz Tansel 2012 Halkbilim Ödülü; Manisa'da Şiir Günleri 4- 2017 Niobe Ödülü, Umut Hep Vardır -deneme- 2017 Vedat Günyol Deneme Ödülü.

Gülsüm Cengiz hakkında yapıtlarını ve yazar kimliğini konu alan birçok tez ve dosya çalışması yapıldı. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü ile Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri tarafından 28-30 Nisan 2010'da Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Gülsüm Cengiz Sempozyumu düzenlendi. Sempozyum bildirileri "Şiirin Rüzgârında Masal Kuşunun Kanadında" adıyla kitaplaştırıldı.

Gülsüm Cengiz, yazarlık mesleğıyle ilgili olarak ülke içinde ve dışında, ulusal ve uluslararası toplantılara katılıp bildiriler sundu. Türkiye Yazarlar Sendikası, Uluslararası PEN,

Edebiyatçılar Derneği, Tiyatro Yazarları Derneği üyesidir. 1993 yılında TYS yönetim kurulu üyesi ve kısa süre Genel Sekreter olarak çalıştı. 1999-2005 tarihleri arasında tekrar TYS'nin Genel Sekreterlik görevini üstlendi. PEN Türkiye Merkezi'nde Barış İçin Yazarlar Komitesi üyesi olarak çalıştı. Kızı ressam Aslı Akyüz ile birlikte yaşamaktadır.

*Bu biyografi, <http://www.gulsumcengiz.com/> web sitesinden alınmıştır.

Arşiv Özeti

Arşivde; kendi yazdığı şiir, tiyatro, araştırma-antoloji, gençlik ve çocuk kitapları; kendisinin kaleme aldığı ve yapıtları hakkında başkaları tarafından kaleme alınan yazılar; çeşitli kültür ve sanat dergileri ve gazeteler; hazırlayıp sunduğu radyo televizyon programlarının digital kayıtları, CD ve kasetleri; fotoğraflar; tebrik kartları; hakkında yayınlanmış haber ve yazıların kupürleri bulunmaktadır.

Kimlik Numarası

10073

Dili

Türkçe, Azerice, İngilizce, Almanca, İspanyolca, Romence, Rusça, Sırp Hırvatça, Arnavutça, Rumca, Arapça, Farsça, Korece, İtalyanca ve yapıtlarının çevrilip yayımlandığı diğer diller.

Özel Arşivin Kapsamı ve İçeriği

Gülsüm Cengiz Özel Arşivi'nde; kendisi tarafından kaleme alınan farklı dillerdeki şiir, anı, roman, gençlik ve çocuk kitapları; kadın sorunları, sanat ve edebiyat, toplumsal sorunlar üzerine yazılarının yayımlandığı dergi ve gazeteler; kendisi ve eserleri hakkında yayınlanmış haber ve yazıların kupürleri; 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinliğinde Gülsüm Cengiz'in konuşmasının yer aldığı program; "*Çocuk Gülüşleri*", "*Kasketli Küçük Gazeteci ve...*", "*Yallah*" gibi farklı başlıklardaki yazıları ve farklı yazarlara ait Gülsüm Cengiz'in yapıtları hakkındaki yazılar yer almaktadır.

Katalog Bilgisi

Gülsüm Cengiz Özel Arşivi'nin 143 belgesi Saadet Yüce tarafından kataloglandı.

Anahtar Kelimeler

Derya Kutlutürk, Gülsüm Cengiz, Türkiye Yazarlar Sendikası, Uluslararası PEN, Edebiyatçılar Derneği, Tiyatro Yazarları Derneği, Barış İçin Yazarlar Komitesi, Ruhi Su Dostlar Korosu, İstanbul İlk Öğretmen Okulu, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü, Kastamonu Eğitim Fakültesi, Freie Akademie, Emek Gazetesi, Evrensel Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Cumhuriyet Kitap, Evrensel Kültür dergisi, Gösteri dergisi, İnsancıl dergisi, Varlık dergisi, Özgür Radyo, Radyo Cumhuriyet, TRT 1 İstanbul Radyosu, TRT 2, Yaşam Radyo, Demet Yayınları, Morpa Kültür Yayınları, SAY Yayınları, İki Dilde Kitaplar, Ayşe'nin Günleri Katzen washt man Nicht, BAOBAB Kinder Buch Fund, Verlag Anadolu, Lamba Şişesi Nasıl Ampul Oldu?

Fonun Kullanımı:

Fonun üzerinde herhangi bir kısıtlama yoktur